

2022/2147(INI)

31.1.2023

MIŠLJENJE

Odbora za promet i turizam

upućeno Odboru za regionalni razvoj

o ocjeni nove komunikacije Europske komisije o najudaljenijim regijama
(2022/2147(INI))

Izjaviteljica za mišljenje: Beata Mazurek

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za promet i turizam poziva Odbor za regionalni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da su najudaljenije regije sastavni dio EU-a i da predstavljaju prilike, ali i izazove koji se odnose na njihovu veliku važnost za očuvanje biološke raznolikosti, učinke klimatskih promjena i mobilnost te ograničenja u pogledu pristupačnosti i povezivosti; budući da bi te regije stoga trebale imati pristup financijskim instrumentima i programima EU-a kojima se podupiru mobilnost, promet i turizam;
- B. budući da najudaljenije regije uvelike ovise o prometu, posebno o zračnim i pomorskim vezama, kao njihovoj jedinoj vezi s kontinentom, te da se suočavaju s dodatnim troškovima povezanim s uvozom i izvozom robe i usluga, njihovim regionalnim gospodarskim razvojem i prijevozom putnika; budući da u slučaju arhipelaga dvostruka izoliranost pogoršava te izazove;
- C. budući da najudaljenije regije karakterizira njihova udaljenost i izoliranost, što ih čini još ranjivijima; budući da posebno ovise o aktivnostima koje se temelje na plavom gospodarstvu, kao što su pomorski promet, prijevoz robe i turizam; budući da su luke važna čvorišta za prijevoz robe i putnika;
- D. budući da je smanjenje emisija u pomorskom i zrakoplovnom sektoru nužno za postizanje ciljeva utvrđenih u europskom zelenom planu i Europskom zakonu o klimi¹; budući da bi najudaljenijim regijama trebalo dati dovoljno vremena za prilagodbu takvoj tranziciji;
- E. budući da turizam predstavlja znatan udio u gospodarstvu najudaljenijih regija; budući da je taj sektor uvelike pogođen krizom uzrokovanom bolešću COVID-19 i povećanjem cijena energije, goriva i hrane zbog ruske nezakonite invazije na Ukrajinu; budući da također mora odgovoriti na zelenu i digitalnu tranziciju;
- F. budući da sektor plavog gospodarstva ima ključnu ulogu u gospodarskom rastu i blagostanju najudaljenijih regija; budući da na obalni i pomorski turizam otpada 60 % radnih mjesta u plavom gospodarstvu i da su za njega potrebni visokokvalificirani i kvalificirani stručnjaci;
- G. budući da se u Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. prepoznaje da najudaljenije regije imaju iznimno veliku vrijednost u pogledu bioraznolikosti te potvrđuje da bi Komisija pozdravila uključivanje najudaljenijih regija u mrežu zaštićenih područja EU-a Natura 2000, što se još nije dogodilo;
- H. budući da su najudaljenije regije posebno ugrožene zbog utjecaja klimatskih promjena unatoč tome što nisu znatno doprinijele uzrocima klimatskih promjena;
- I. budući da bi najudaljenije regije trebale iskoristiti svoj veliki potencijal, koji proizlazi iz

¹ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

njihova prirodnog položaja, za razvoj ključnih sektora, kao što su ekoturizam i drugi podsektori turizma, održiva mobilnost, kružno gospodarstvo i obnovljiva energija, kako bi uskladile gospodarski razvoj i očuvanje osjetljivih ekosustava;

1. ponavlja da je pomorskim i zračnim prometom potrebno osigurati teritorijalnu koheziju svih najudaljenijih regija; budući da na prijevoz ne bi trebali utjecati nerazmjerno visoki troškovi, bilo za putnike ili robu;
2. pozdravlja prijedlog Komisije da se revidira Uredba o transeuropskoj prometnoj mreži (TEN-T)², u kojoj se potrebe najudaljenijih regija u pogledu povezanosti utvrđuju, a kohezija i pristupačnost naglašavaju kao ciljevi i prioritete, kako bi mogli postati prihvatljivi za potporu iz Instrumenta za povezivanje Europe; poziva države članice i Komisiju da u tu svrhu uključe odgovarajuću infrastrukturu tih regija u mrežu TEN-T, gdje je to relevantno, kako bi se dobio pristup Instrumentu za povezivanje Europe, uz odgovarajuću maksimalnu stopu sufinanciranja od 70 %, i europskim prometnim koridorima, radi pružanja potpore, među ostalim, infrastrukturi za opskrbu alternativnim gorivom u lukama te njezinu proširenju i održavanju, gradskoj mobilnosti, zrakoplovstvu i cestovnoj mreži;
3. ističe da je u privremenom međuinstitucijskom sporazumu o reviziji pravila sustava EU-a za trgovanje emisijama koja se primjenjuju na zrakoplovstvo zaključeno da bi letove između zračne luke smještene u najudaljenijoj regiji države članice i zračne luke smještene u istoj državi članici, uključujući letove između druge zračne luke u najudaljenijoj regiji iste države članice, trebalo izuzeti iz sustava EU-a za trgovanje emisijama do 2030.; smatra da bi, slično tome, pomorska putovanja između luke smještene u najudaljenijoj regiji države članice i luke koja se nalazi u istoj državi članici, uključujući između druge luke u najudaljenijoj regiji iste države članice, i aktivnosti brodova dok se nalaze u tim lukama trebalo izuzeti iz sustava EU-a za trgovanje emisijama do 2030.; ističe da bi se izuzeća predviđena u stajalištu Parlamenta od 19. listopada 2022. o inicijativi „FuelEU Maritime”³ trebala poštovati te istodobno ubrzati zelena tranzicija, uzimajući u obzir posebnosti najudaljenijih regija;
4. poziva Komisiju da u reviziji svih relevantnih pravnih akata uzme u obzir posebnosti regija tako što će predstaviti procjene svih predviđenih učinaka na najudaljenije regije, uključujući potrebne informacije o gospodarskim, socijalnim i ekološkim posljedicama, u skladu s planom Komisije za bolje zakonodavstvo;
5. ističe da paket „Spremni za 55 %” i njegovi zakonodavni prijedlozi nisu popraćeni posebnom procjenom učinka za najudaljenije regije te ističe da je zbog njihovih posebnosti i potreba najudaljenijim regijama potrebna dodatna potpora kako bi se zajamčila pravedna zelena tranzicija, posebno u okviru politika paketa „Spremni za 55 %”;

² Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.).

³ Stajalište Europskog parlamenta od 19. listopada 2022. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uporabi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0367).

6. poziva Komisiju da ispita mogućnost posebnog postupanja prema najudaljenijim regijama u pogledu državnih potpora u području prometa, kojime se ne bi narušilo tržišno natjecanje na razini EU-a;
7. potiče Komisiju da olakša primjenu alata EU-a namijenjenih povezivosti i mobilnosti; smatra da je u tu svrhu u okviru programa EU-a kojima upravlja Komisija važno objaviti posebne pozive na podnošenje projekata u najudaljenijim regijama te organizirati informativne dane o mogućnostima koje se nude najudaljenijim regijama; poziva države članice da iskoriste te mogućnosti financiranja, kao što su pozivi na podnošenje projekata za zamjenu podmorskih kabela, kako bi se osiguralo da najudaljenije regije do 2050. imaju visoku razinu povezivosti;
8. poziva Komisiju da izradi program mogućnosti koje se posebno odnose na udaljenost i izoliranost najudaljenijih regija (POSEI) u području prometa kako bi se nadoknadili kumulativni nedostaci i poteškoće s kojima se suočavaju najudaljenije regije, uključujući udaljenost, slabu povezanost i mobilnost, ovisnost o zračnom i pomorskom prometu te teški teren; poziva na znatno povećanje proračunskih stavki povezanih s kohezijom, posebno onih koje mogu doprinijeti javnim ulaganjima u mogućnosti održive i digitalizirane mobilnosti i prometne infrastrukture;
9. ističe da se u smjernicama za transeuropsku prometnu mrežu (TEN-T) kao prioritet prepoznaje osiguravanje i poboljšanje dostupnosti i povezanosti svih regija Unije, pri čemu se posebna pozornost posvećuje najudaljenijim regijama i drugim regijama koje se susreću s demografskim izazovima i izazovima u pogledu pristupačnosti, kao što su otočne i udaljene regije; podsjeća da se Instrumentom za povezivanje Europe za razdoblje 2021. – 2027. predviđa maksimalna stopa sufinanciranja od 70 % za projekte u najudaljenijim regijama koji se odnose na prometni, digitalni i energetske sektor;
10. poziva Komisiju i države članice da podrže razvoj održive mobilnosti u najudaljenijim regijama promicanjem održivih alternativa fosilnim gorivima te da podrže modernizaciju infrastrukture luka i zračnih luka i smanjenje emisija i onečišćenja zraka i onečišćenja bukom koju proizvodi ta infrastruktura, među ostalim povećanjem ulaganja;
11. poziva Komisiju, države članice i regionalne vlasti da promiču i osiguraju diversifikaciju vrsta prijevoza, između ostalog podupirući uspostavu potrebne infrastrukture, kao što su biciklističke i pješačke staze, uzimajući u obzir posebnosti najudaljenijih regija, kao što je njihova orografija;
12. žali zbog činjenice da mnogi ljudi u tim regijama nemaju pristup osnovnim uslugama, uključujući pristup javnom prijevozu, što utječe na pristup drugim uslugama, obrazovanju i gospodarskim mogućnostima; poziva Komisiju da u bliskoj suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima poduzme daljnje mjere za poboljšanje tog pristupa, među ostalim uvođenjem inovativnih sustava mobilnosti; poziva na razvoj pilot-projekata i pripremnih djelovanja po uzoru na politike i inicijative kao što su planovi održive gradske mobilnosti (za gradsku mobilnost) i pametna ruralna prometna područja (za ruralnu mobilnost), kojima je cilj okupiti dionike kako bi se stvorile smislene i dosljedne mogućnosti održivog prijevoza za građane i posjetitelje;
13. podsjeća na potrebu da sve države članice imaju modernu, sigurnu i održivu prometnu infrastrukturu kako bi se olakšala putovanja diljem EU-a i kako bi najudaljenije regije,

rubna i udaljena područja i otoci postali pristupačniji za održive oblike unutareuropskog i međunarodnog turizma te kako bi se osnažila teritorijalna kohezija;

14. poziva Komisiju da uspostavi platformu za tehničku potporu najudaljenijim regijama kako bi se olakšao pristup sredstvima EU-a u području prometa i turizma za velike projekte te kako bi se organizirale radionice, promotivne aktivnosti i informativni dani o otvaranju poziva za financiranje projekata za te regije;
15. poziva Komisiju da analizira mogućnost uspostave posebne oznake kvalitete turizma koja bi odražavala održivi, digitalizirani turizam i gastronomsku raznolikost;
16. poziva Komisiju da pri oblikovanju i procjeni učinka zakonodavstva u području turizma, u skladu s člankom 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, uzme u obzir posebne značajke i dodatna ograničenja najudaljenijih regija jer se te regije u svojem gospodarskom, socijalnom i kulturnom razvoju u velikoj mjeri oslanjaju na turizam; podsjeća da je potrebno osigurati odgovarajuća financijska sredstva kako bi se očuvala dostupnost najudaljenijih regija te zajamčiti financiranje EU-a za potporu oporavku i razvoju održivog i digitaliziranog turističkog sektora, uključujući otvaranje kvalitetnih radnih mjesta za taj sektor jačanjem cjeloživotnog učenja i pružanjem sveobuhvatnih smjernica za pregled svih dostupnih informacija o mogućnostima financiranja sredstvima EU-a;
17. uviđa da održivi oblici turizma, posebno ekoturizam, imaju znatan potencijal za daljnji razvoj najudaljenijih regija jer su one povezane s mnogim okolišnim, gospodarskim i društvenim sektorima i koristima koji mogu imati znatan multiplikacijski učinak na druge industrije;
18. smatra da najudaljenije regije mogu postati predvodnice u održivosti ako se usmjere na održivi turizam, koji uključuje mala poduzeća i poduzeća u lokalnom vlasništvu, kojim se naglašava jedinstvenost odredišta, osiguravaju radna mjesta za lokalno stanovništvo, poštuje lokalni način života te djeluje u skladu s lokalnim tradicijama i prirodnim ekosustavima; potiče Komisiju da promiče razvoj tih novih poslovnih modela;
19. traži od Komisije da u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru uspostavi proračunsku liniju za turizam i da u godišnjim proračunima Unije stavi na raspolaganje sredstva za turizam te da osnuje europsku agenciju za turizam;
20. poziva Komisiju da predloži zajedničku politiku EU-a o turizmu kojom bi se, među ostalim, trebala osigurati otpornost sektora na posljedice budućih pandemija ili bilo koje vrste događaja koji ugrožavaju turizam, kao što su klimatske promjene, te kojom bi se u obzir trebala uzeti posebnost najudaljenijih regija; stoga poziva Komisiju da održivi turizam učini glavnim ciljem svoje turističke strategije, a ne samo jednim od njezinih stupova, te poziva da se to poprati u povezanim financijskim programima i politikama EU-a;
21. poziva Komisiju i države članice da podupiru turistički sektor u najudaljenijim regijama radi promicanja oporavka sektora te digitalne i ekološke tranzicije, s posebnim naglaskom na mikro, mala i srednja poduzeća u tom sektoru, uključujući korištenjem postojećih fondova EU-a i uspostavom pilot-projekata za najudaljenije destinacije;

22. poziva Komisiju da razvije inicijative za nautički i obalni turizam, posebno razvoj i širenje mreže pomorskih ruta za takve inicijative;
23. poziva države članice da iskoriste potencijal najudaljenijih regija pravilnom raspodjelom strukturnih i investicijskih fondova ulaganjima, odgovarajućim reformama i podnošenjem prijedloga za odgovarajuća financijska sredstva EU-a, koja su u nadležnosti država članica, a ne regija, te podupiranjem zelene i digitalne tranzicije; istovremeno ističe da najudaljenije regije mogu biti važni akteri u tim tranzicijama i imaju potencijal da budu centri za zelene i digitalne projekte koji bi mogli pomoći u razvoju gospodarskog modela kojim se cijene održivost i inovacije;
24. ističe potrebu za pripremom planova za nepredvidive situacije u prometnom i turističkom sektoru u najudaljenijim regijama radi osiguranja njihove otpornosti, posebno u pogledu infrastrukture i javnih usluga, uzimajući u obzir učinke pandemije bolesti COVID-19 i stečena iskustva, kako bi se izbjegli bilo kakvi budući poremećaji u pružanju osnovnih usluga za putnike i robu, posebno u slučaju sanitarnih kriza, ekstremnih vremenskih uvjeta ili sukoba poput ruske nezakonite invazije na Ukrajinu;
25. ističe da se potencijal najudaljenijih regija može ostvariti samo suradnjom različitih dionika, uključujući europska, nacionalna, regionalna i lokalna tijela, gospodarske i socijalne aktere, civilno društvo, akademsku zajednicu i nevladine organizacije; u tom pogledu ističe pozitivan doprinos Konferencije predsjednika najudaljenijih regija u utvrđivanju prioriteta i izazova s kojima se te regije suočavaju te u poticanju daljnjeg djelovanja; ističe da je suradnja među najudaljenijim regijama ključna i kako bi se osigurao cjelovit pristup kojim se pruža odgovor na njihove specifične potrebe i koji uključuje razmjenu najboljih praksi;

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	31.1.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 39 -: 0 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Dominique Riquet, Vera Tax, Achille Variati, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Sara Cerdas, Ignazio Corrao, Clare Daly, Nicola Danti, Markus Ferber, Maria Grapini, Colm Markey, Beata Mazurek, Ljudmila Novak, Jörgen Warborn

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

39	+
ECR	Beata Mazurek, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
ID	Philippe Olivier
PPE	Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Colm Markey, Ljudmila Novak, Henna Virkkunen, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Nicola Danti, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Erik Bergkvist, Sara Cerdas, Ismail Ertug, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Clare Daly, Elena Kountoura
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

0	-

1	0
ECR	Peter Lundgren

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani